

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Financiën
De heer mr. drs. J.C. de Jager
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

Datum 23 februari 2012
Betreft Europese voorstellen COM(2011)819 en COM(2011)821
Kenmerk 150072u

Geachte heer De Jager,

De vaste commissie voor Financiën heeft op 14 februari gesproken over twee Europese voorstellen die betrekking hebben op de versterking van het economische en budgettaire toezicht en de beoordeling van ontwerp-begrotingsplannen. Het betreft de dossiers E110091 (Voorstel voor een verordening betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van het eurogebied COM(2011)821)¹ en E110092 (Voorstel voor een verordening betreffende de versterking van het economische en budgettaire toezicht op lidstaten die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit in het eurogebied COM(2011)819)². De leden van de commissie hebben beide ontwerpverordeningen beoordeeld op hun eigen merites alsook in relatie tot de kabinetsvisie inzake de toekomst van de Economische en Monetaire Unie, zoals verwoord in de brief d.d. 7 september 2011³. De behandeling van deze voorstellen heeft de commissie aanleiding gegeven tot het stellen van de volgende vragen en het maken van de volgende opmerkingen, die hoofdzakelijk betrekking hebben op E110091.

Algemeen

Op welke onderdelen acht de regering de ontwerpverordeningen onvoldoende aan te sluiten bij haar visie zoals verwoord in de brief d.d. 7 september 2011⁴? Hoe is de regering voornemens te bewerkstelligen dat dit alsnog gebeurt? In deze kabinetsvisie staat het financiële instrumentarium centraal, daar waar de Europese problematiek (thans) ook een reële component heeft, in het bijzonder zorgwekkende welvaarts- en werkgelegenheidsontwikkelingen in diverse lidstaten. Welk standpunt heeft de regering over het adresseren van deze reële component? Voorts vraagt de commissie hoe de feitelijke en voorziene ontwikkeling van het Nederlandse begrotingstekort en de staatsschuld zich verhoudt tot de aangescherpte bepalingen in onderhavige ontwerpverordeningen, in het bijzonder voor wat betreft de buitensporigtekortbepalingen.

¹ Dossiënummer op www.europapoort.nl

² Dossiënummer op www.europapoort.nl

³ Kamerstukken II 2010-2011, 21501-07, nr. 839

⁴ Kamerstukken II 2010-2011, 21501-07, nr. 839

Datum 23 februari 2012

Kenmerk 150072u

blad 2

Consequenties begrotingssystematiek Nederland en parlementaire betrokkenheid

De leden van de commissie vragen zich af of op welke wijze de systematiek van voorafgaande beoordeling van de begrotingen van de lidstaten, die de Europese Commissie voorziet, gevolgen heeft voor de begrotingssystematiek in ons land en de wijze van behandeling van de begrotingswetten door het Nederlandse parlement. Ten aanzien van een vijftal aspecten heeft zij nadere vragen.

1. In artikel 3 van de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen wordt bepaald dat begrotingswetten voor de overheid als geheel jaarlijks uiterlijk op 31 december worden aangenomen en openbaar gemaakt. Hoe beschouwt de regering in dit kader de (timing van de) rol van de Eerste Kamer bij het begrotingsproces? Vergt de in de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen voorgestelde procedure aanpassing van de Comptabiliteitswet?
2. In beide ontwerpverordeningen wordt op diverse plaatsen (onder andere artikel 8 lid 2 van de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen en artikel 3 lid 6 van de ontwerpverordening budgettair toezicht financieel problematische lidstaten) gesproken over het presenteren van adviezen c.q. besluiten van de Commissie aan de nationale parlementen. Hoe beoordeelt de regering deze voorgestelde gang van zaken? In hoeverre acht zij het wenselijker dat de Commissie zich via de regering met de nationale parlementen verstaat?
3. Kan de regering aangeven hoe zij de relatie ziet tussen het oordeel van de Europese Commissie over de begrotingen van nationale lidstaten en de eigen oordelen van deze lidstaten zelf? Is hier sprake van een hiërarchische ordening? Daarbij stelt zich een soortgelijke vraag rond de inbreng en verantwoordelijkheden van de parlementen van de nationale lidstaten. Welke garanties ziet de regering dat de bevoegdheden en "*span of control*" van het Nederlandse parlement niet verloren gaan bij deze toenemende regiemacht van de Europese Commissie? Daar waar de verordening spreekt van nationale begrotingsplannen stelt zich de wezenlijke vraag of het gaat om door de nationale parlementen goedgekeurde begrotingen of om kabinetsvoorstellen terzake. Indien het eerste het geval is, hoe gaat de regering dan om met de situatie dat het Nederlandse parlement een begroting heeft goedgekeurd, terwijl deze door de Europese Commissie wordt afgewezen? Indien het gaat om plannen die geen goedkeuring verkrijgen, wat is dan nog de rol van ons nationale parlement? De leden van de commissie stellen een reflectie van de regering op deze spanningsverhouding tussen "Europa" en het eigen parlement op prijs.
4. Ook vragen de leden van de commissie het oordeel van de regering over de monitoringsplannen en evaluatiecriteria die de Europese Commissie denkt te gaan hanteren. Hebben deze de instemming van de regering? Zijn er ook onderdelen die naar het oordeel van de regering scherper of minder scherp hadden gekund?
5. De Europese Commissie is met name ook geïnteresseerd in de begrotingsontwikkelingen op middellange termijn. Aan deze ontwikkelingen liggen nationale prioriteiten voor economisch beleid ten grondslag die zijn vastgesteld c.q. geaccordeerd door nationale parlementen; in ons geval het Nederlandse parlement. Betekent deze ontwerpverordening dat de Europese Commissie, en de geledingen daarbinnen, een grotere zeggingskracht krijgt over het Nederlandse economisch beleid? En zo ja, vindt de regering dit een wenselijke ontwikkeling? Waar liggen de grenzen van deze zeggingskracht?

Datum 23 februari 2012
Kenmerk 150072u
blad 3

Onafhankelijke begrotingsraad

Voorts hebben de leden van de commissie enkele vragen over de in artikel 4 van de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen genoemde onafhankelijke begrotingsraad. Betreft dit één raad voor alle lidstaten of één raad per lidstaat? Hoe zou hieraan, indien het laatste het geval is, naar het oordeel van de regering in Nederland invulling dienen te worden gegeven? Verder wordt in artikel 5 lid 6 van de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen bepaald dat de Commissie de inhoud van het in lid 1 bedoelde ontwerpbegrotingsplan preciseert. Wat wordt hiermee bedoeld?

De leden van de commissie vragen zich hieromtrent eveneens af in welke lidstaten momenteel concept begrotingen worden gebaseerd op macro-economische ramingen die niet door een onafhankelijk instituut worden gemaakt. In het verlengde hiervan vragen de leden van de commissie zich af op welke manier de desbetreffende lidstaten zullen worden begeleid bij de oprichting van onafhankelijke instituten op het gebied van macro-economische ramingen en statistiek of wordt er wellicht voorzien in grensoverschrijdende dienstverlening van bestaande instituten (inclusief CPB)?

Implementatie in nationale en Europese wetgeving

In overweging 7 en artikel 4 van de ontwerpverordening beoordeling ontwerpbegrotingsplannen wordt gesproken over omzetting van het 'uniale begrotingskader' in nationale wetgeving "in de vorm van bindende regels die bij voorkeur van constitutionele aard zijn." Hoe waardeert de regering deze uitspraak? Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot de door de regeringsleiders tijdens de eurotop van 26 en 27 oktober 2011 gemaakte afspraken dat lidstaten met de euro de eisen van het SGP opnemen in hun constitutionele wetgeving?

De leden van de commissie stellen voorts de vraag wat de toegevoegde waarde is van de bepaling in de ontwerpverordening dat de bepalingen uit het SGP in nationale wetgeving verankerd moeten worden. Is het niet zo dat de betreffende bepalingen reeds zijn opgenomen in van zichzelf reeds bindende verdragen c.q. verordeningen? Ziet de regering ook risico's in de verplichting tot nationale wetgeving? Is bekend of de Europese Commissie deze morgelijke risico's ook ziet?

Daarnaast vragen de leden van de commissie zich af in hoeverre en in welk tempo de bepalingen uit het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en governance in één of meerdere verordeningen zullen worden geïmplementeerd. In dit kader stelt de commissie ook vast dat regering momenteel bezig is met de voorbereiding van het wetsvoorstel houdbare overheidsfinanciën, die afspraken uit het SGP wettelijk vast moet leggen. Om welke afspraken gaat dit precies en wat is de huidige status van het wetsvoorstel?

Sanctiemogelijkheid lidstaten met grote problemen met de financiële stabiliteit

Ten aanzien van de verordening voor versterkte surveillance van lidstaten met grote problemen met de financiële stabiliteit hebben de leden van de commissie nog enkele specifieke vragen. In hoeverre zal het mogelijk financieel beboeten van de lidstaten met grote problemen met de financiële stabiliteit tot een versterking van de problematiek leiden? In artikel 6 lid 5 van de

Datum 23 februari 2012
Kenmerk 150072u
blad 4

ontwerpverordening budgettair toezicht financieel problematische lidstaten wordt gesteld dat de Raad op voorstel van de Commissie met gekwalificeerde meerderheid van stemmen kan besluiten dat de betrokken lidstaat niet voldoet aan de beleidsvoorwaarden die in het aanpassingsvoorstel worden gesteld. Is het de regering duidelijk welke sanctie hier mogelijk aan wordt verbonden, daar waar overweging 7 spreekt over schorsing van betalingen van Uniefondsen, maar dit verder niet in de ontwerpverordening is uitgewerkt?

De vaste commissie voor Financiën ziet de beantwoording van deze brief graag op korte termijn tegemoet.

Hoogachtend,

Prof. dr. P.H.J. Essers
Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën